

Seminář „Problematika výkupu kovů v ČR“

Úvodní slovo náměstka ministra průmyslu a obchodu Ing. Eduarda Muřického

Vážené dámy, vážení pánové,

vítám Vás na Ministerstvu průmyslu a obchodu na semináři, který je zaměřen na problematiku výkupu kovů v České republice.

Legislativní omezení ve výkupu kovů spojené s bezhotovostní úhradou je v současné době v médiích žhavým a často diskutovaným tématem. Z tohoto důvodu jsme společně s Ministerstvem životního prostředí, Českou obchodní inspekcí a Českou inspekcí životního prostředí přijali návrh Svazu průmyslu a druhotných surovin ČR a Unie zaměstnavatelských svazů ČR na uspořádání tohoto diskuzního semináře.

Cílem našeho společného jednání je výměna zkušeností s novou právní úpravou v oblasti výkupu kovů, diskuze k výsledku kontrol provedených Českou obchodní inspekcí a Českou inspekcí životního prostředí a doporučení těchto kontrolních orgánů k prevenci a zamezení výskytu negativních jevů při provozování výkupu kovů.

V úvodu je vhodné stručně zmínit vztah výkupu kovů a Politiky druhotných surovin ČR, za kterou má MPO gesci a nový směr EU - přeměna odpadů na zdroje v rámci oběhového hospodářství.

1. Politika druhotných surovin ČR

Nerostné i druhotné suroviny tvoří základní vstupy pro ekonomiku každé země a ovlivňují velmi výrazně její konkurenceschopnost. Průmysl druhotných surovin patří v České republice historicky mezi tradiční obory hospodářství. Zájem o průmysl druhotných surovin je vyvolán jednak stále se zvyšujícími cenami primárních zdrojů a zejména tím, že jejich využívání přináší významné materiálové a energetické úspory.

Dne 15. září 2014 byla vládou schválena Politika druhotných surovin ČR, která se zabývá řadou významných komodit druhotných surovin, mezi které patří i kovy (železné i neželezné). Podnět ke zpracování Politiky vzešel z podnikatelské sféry, která tak reagovala na události v období roku 2009 a dále, tj. období krize, které významně postihlo i oblast sběru, výkupu a zpracování odpadů a druhotných surovin.

Ve schválené Politice je stanoveno 5 strategických cílů a 16 opatření, za účelem efektivní podpory rozvoje průmyslu druhotných surovin. Plnění stanovených cílů bude podpořeno Akčním plánem na podporu zvyšování soběstačnosti České republiky v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami, ve kterém budou stanoveny konkrétní úkoly, termíny a gesce.

2. Význam druhotných surovin při výrobě železných i neželezných kovů

Na území našeho státu prakticky neexistuje možnost získávat nerostné suroviny z domácích zdrojů, jak pro výrobu oceli a litiny, tak i pro výrobu neželezných kovů. Veškeré krytí potřeby kovů pro průmyslové využití je tak realizováno importem, zejména rud, kovových polotovarů a také šrotu. Jediným a velmi cenným domácím zdrojem kovových komodit jsou druhotné

suroviny, tj. kovový šrot a materiály vytěžené z výrobků s ukončenou životností. Významnou předností kovového šrotu jako druhotné suroviny, je relativně snadná recyklovatelnost, která je téměř 100 %. Pro kovové šroty jsou stanoveny předmětové normy ČSN.

Z nevýhody se tak stala výhoda, neboť náhradou železných rud kovovým šrotem při výrobě oceli a litiny dochází ke:

- snížení spotřeby energií o cca 80 %;
- snížení nákladů při výrobě (odpadají náklady na těžbu, úpravu a přepravu rud);
- snížení dopadů na životní prostředí (snížení emisí CO₂; snížení emisí tuhých znečišťujících látek, oxidu siřičitého a oxidu dusíků)
- v případě neželezných kovů jsou úspory při výrobě ze šrotu podobné jako u oceli, navíc se jedná o významné snížení produkce kalů, louhů, elektrolytů apod. tzn. opět snížení dopadů na životní prostředí.

V ČR se vyrábí cca 5,5 mil. t oceli/rok, pro tuto výrobu je potřeba zajistit cca 2,5 mil. t kovového šrotu. Poptávka po kovovém šrotu pro metalurgii závisí na vývoji výroby oceli a litiny, která zase podléhá objemu odbytu hutních výrobků zejména ve stavebnictví, strojírenství a v posledních letech zvláště v automobilovém průmyslu.

V rámci ekologizace hutních výroby v ČR je možno očekávat zvýšení podílu výroby oceli v elektrických obloukových pecích nebo obdobných agregátech s výrazně vyšší spotřebou šrotu. Tato situace se očekává i v celosvětovém měřítku. Pro zajištění dostatku šrotu v následujících desetiletích je potřeba k němu přistupovat jako ke strategické surovině.

Hlavním předpokladem pro konkurenceschopné hospodářství ČR je, aby co nejvíce kovového šrotu, železného či neželezného, zůstalo v ČR a sloužilo potřebám domácího zpracovatelského průmyslu. **Česká republika zaujímá v oblasti získávání, úpravy a využívání druhotných surovin trvale významné postavení mezi vyspělými státy Evropy.**

3. Nový směr Evropské unie – Oběhové hospodářství

Politika druhotných surovin ČR je v souladu s evropskou surovinovou strategií Raw Materials Initiative a cíle zde stanovené reagují na významný strategický dokument Evropa 2020 - Evropa účinněji využívající zdroje a rovněž v červenci tohoto roku představený balíček aktivit EU v oblasti oběhového hospodářství zejména COM(2014)398 - Směrem k oběhovému hospodářství: Program nulového odpadu pro Evropu.

V dokumentu EU je prezentováno, že v systémech oběhového hospodářství se přidaná hodnota produktů uchovává co možná nejdéle a zároveň se snižuje objem odpadu. **Jakmile produkt v oběhovém hospodářství dosáhl konce své životnosti, ponechá se v hospodářství jako zdroj, aby se mohl opakovaně využít ve výrobě a vytvářet tím další hodnotu.** Přechod k oběhovému hospodářství si vyžaduje změny v hodnotových řetězcích, od návrhu výrobku po vytvoření nových obchodních a marketingových modelů, od nových způsobů zpracování odpadu na zdroje po nové způsoby spotřebitelského chování. To znamená naprostou systémovou změnu a rozvoj inovací nejen v oblasti technologií, ale také u organizací, ve společnosti obecně, v oblasti financování a při formulaci politik. Tento nový směr se již promítá do Politiky druhotných surovin ČR.

Problematika sběru a výkupu odpadů a druhotných surovin se rovněž dotýká kompetencí MPO v oblasti živnostenského podnikání. Zástupci odboru živností, kteří jsou přítomni na tomto

setkání, se prací na této problematice rovněž intenzivně zabývají a v průběhu jednání vás seznámí se svými zjištěními a jsou připraveni na následnou diskusi.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem přednášejícím a vám všem za účast na tomto setkání a popřát nám všem zajímavou a přínosnou diskusi, která by přispěla k pochopení a řešení problematiky výkupu kovů v naší zemi.
